

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
Hoofdstuk I.	
De toetsing van sancties door de rechter: algemeen kader	
Beatrix VANLERBERGHE.....	1
Afdeling 1. Begripsomschrijving.....	1
§ 1. Inleiding.....	1
§ 2. Begripsomschrijving.....	2
Afdeling 2. Soorten sancties.....	4
§ 1. Onderscheid tussen de sancties aan de hand van de doeleinden van de sancties.....	4
§ 2. Onderscheid tussen de sancties aan de hand van de overheid die de sancties oplegt en wijze waarop de sancties worden opgelegd.....	6
A. Sancties die door de wetgever als dusdanig zijn omschreven.....	6
1. Sancties die door de rechter worden opgelegd.....	6
2. Sancties die door een andere overheid worden opgelegd.....	7
B. Sancties die door de rechter op vordering van een partij worden opgelegd.....	9
C. Sancties die door partijen bij overeenkomst zijn bepaald.....	10
Afdeling 3. De beoordelingsbevoegdheid van de rechter.....	10
§ 1. Inleiding.....	10
§ 2. Toetsing door de rechter binnen de grenzen van de wet, met inbegrip van de algemene rechtsbeginselen, en de internationale verdragen – verbod van kennelijk onredelijke sancties.....	11
§ 3. Toetsing door een rechter met ‘volle rechtsmacht’.....	14
A. ‘Het vaststellen van burgerlijke rechten en verplichtingen’.....	15
B. ‘Het bepalen van de gegrondheid van een ingestelde strafvervolgning’.....	17
1. De internrechtelijke kwalificatie.....	18
2. De aard van de inbreuk.....	19
3. De aard en de ernst van de straf.....	20
C. De toepasselijkheid van artikel 6 EVRM bij het opleggen van sancties.....	21

§ 4. Gevolg van de toepasselijkheid van artikel 6 EVRM: toetsing door een rechter met volle rechtsmacht.	22
A. Algemeen.	22
B. ‘Volle rechtsmacht’ in burgerlijke zaken.	25
C. ‘Volle rechtsmacht’ in strafzaken.	29
Afdeling 4. Besluit: de toetsing van sancties door de rechter	34

Hoofdstuk II.

Over de toetsingsbevoegdheid van de strafrechter bij onredelijke straffen Joëlle ROZIE	37
---	----

Afdeling 1. Probleemstelling	37
--	----

Afdeling 2. Slechts luttele expliciete begrenzingen in de Belgische strafwetgeving	40
--	----

Afdeling 3. Knelpunten.	45
---------------------------------	----

§ 1. Koorddanses tussen de eerbiediging van het recht op eigendom en een redelijke bestraffing (in het bijzonder de bijzondere verbeurdverklaring als straf en de geldboete)	45
--	----

A. Geen geflirt met het grondwettelijk verbod op algemene confiscatie	47
---	----

B. De sanctie mag niet onevenredig zijn met het nagestreefde doel.	51
--	----

C. Geen multiplukken	55
--------------------------------	----

D. Geen willekeurige beroving van het eigendomsrecht op goederen van bonafide derden.	57
---	----

§ 2. Andere potentiële knelpunten	60
---	----

Afdeling 4. Impact van de toetsingsbevoegdheid en aanbevelingen.	62
--	----

Hoofdstuk III.

De rechter en de fiscaaladministratieve sancties Michel MAUS	67
---	----

Afdeling 1. Inleiding	67
---------------------------------	----

Afdeling 2. De wettigheidstoets van de fiscale rechter	68
--	----

§ 1. De toets aan het fiscaal legaliteitsbeginsel.	68
--	----

§ 2. De toets aan de bevoegdheidsverdelende regels	70
--	----

Afdeling 3. De toetsing van de sanctie aan de beginselen van behoorlijk bestuur.	71
--	----

§ 1. De bevoegdheid tot het opleggen van fiscaaladministratieve sancties	71
--	----

§ 2. De formele toets: de motivering van fiscaaladministratieve sancties	72
--	----

§ 3. De materiële toets: de eerbiediging van het fairplay- en het redelijkheidsbeginsel.	76
--	----

Afdeling 4. De toetsing van de sanctie aan artikel 6 EVRM	77
§ 1. Het strafrechtelijk karakter van de fiscaaladministratieve sancties in de zin van artikel 6 EVRM	77
§ 2. De juridische gevolgen van de toepasbaarheid van artikel 6 EVRM op de fiscale sancties	83
A. Het recht op toegang tot een rechterlijke instantie met volle rechtsmacht	83
1. Algemeen	83
2. Het beperken van de ‘toegang tot de rechter’	85
3. ‘Vernietiging’ of ‘matiging’ van een onredelijke fiscale sanctie	87
4. Het aannemen van ‘verzachtende omstandigheden’ bij het beoordelen van een fiscale sanctie	88
5. Mogelijkheid tot het opleggen van een sanctie met ‘(probatie)- opschorting’ of met ‘(probatie-)uitstel’	90
B. Het recht op een eerlijke en openbare behandeling van het geschil	92
1. Algemeen	92
2. Het recht op een eerlijk proces en de inzage van het fiscaal- administratief dossier	92
3. Het recht op een eerlijk proces en het strafrechtelijk zwijg- recht	96
4. Het recht op een openbare en tegensprekelijke behandeling van het geschil	100
§ 3. Het recht op de behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn	101
§ 4. Het recht op het vermoeden van onschuld	102
§ 5. Het recht geen twee keer voor dezelfde feiten te worden bestraft	105
A. Algemeen	105
B. De cumulatie van fiscale (straf)sancties volgens het Hof van Cassatie	106
C. De cumulatie van fiscale (straf)sancties volgens het Grond- wettelijk Hof	107
D. De cumulatie van fiscale (straf)sancties volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens	109
Afdeling 5. De toetsing van de sanctie aan artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het EVRM	110
Afdeling 6. Besluit	112

Hoofdstuk IV.

Toetsing van sancties door de rechter – ruimtelijke ordening

Tom VANDROMME 113

Inleiding 113

Afdeling 1. Strafsancties 114

Afdeling 2. De administratieve geldboete na doorbreking van een
bekrachtigd stakingsbevel 114

Afdeling 3. Herstelmaatregelen 121

§ 1. Algemeen. 121

§ 2. De kwalificatie van de herstelmaatregelen en de gevolgen ervan
(vóór het arrest *Hamer*). 122

§ 3. Het arrest *Hamer* van het Europees Hof voor de Rechten van de
Mens. 124

§ 4. De toetsing door de rechter van de door het bestuur gevorderde
herstelmaatregel (na het arrest *Hamer*) 125

A. Is de herstelmaatregel inzake ruimtelijke ordening een straf? 125

B. De kwalificatie van de herstelmaatregelen na het arrest *Hamer*. . . . 130

C. De waarborgen van artikel 6.1 EVRM 132

1. De omvang van de rechterlijke controle op de herstel-
vordering: nog steeds beoordeling van de legaliteit, niet van
de opportuniteit 132

2. De invloed van de overschrijding van de redelijke termijn 139

3. De vraag naar de vereiste van een rechter met volle
rechtsmacht 142

Hoofdstuk V.

Private straffen in het contractenrecht beschouwd vanuit het perspectief
van artikel 6 EVRM

Emily NORDIN 147

Afdeling 1. Inleiding 147

Afdeling 2. Een private straf. 148

§ 1. Schadebeding 149

§ 2. De dwangsom 152

§ 3. Besluit 154

Afdeling 3. Een straf in de zin van artikel 6 EVRM. 155

§ 1. Straf 155

A. Internrechtelijke kwalificatie 156

B. Aard van de tekortkoming 156

C. Ernst van de sanctie 159

§ 2. Vervolging of charge 160

§ 3. Besluit 162

Afdeling 4. De rol van de rechter	162
§ 1. Schadebeding	165
§ 2. Dwangsom	167
§ 3. Besluit	170
Afdeling 5. Besluit	170
Hoofdstuk VI.	
Punitieve elementen in het buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht	
Britt WEYTS	173
Inleiding	173
Afdeling 1. Doelstellingen van het aansprakelijkheidsrecht.	175
Afdeling 2. Stand van zaken m.b.t. het bestraffende karakter van de schadebegroting	178
§ 1. Persoonlijkheidsrechten	178
A. Wat zijn persoonlijkheidsrechten?	178
B. Hoe worden persoonlijkheidsrechten beschermd in het privaatrecht?	179
1. Standpunten in de rechtsleer.	179
2. Welke strekking volgen de feitenrechters?	183
C. De schadebegroting	184
D. Rode draad?	187
§ 2. Intellectuele eigendomsrechten	189
A. Het wettelijk kader	189
B. Het aansprakelijkheidsvraagstuk	189
1. De vaststelling van de fout.	189
2. De schadebegroting	190
§ 3. Mededingingsrecht	194
A. Het Europese standpunt	194
B. Het Belgische recht	197
Afdeling 3. Besluit	198
§ 1. Heeft het aansprakelijkheidsrecht thans preventieve werking?	198
§ 2. Naar de invoering van <i>punitive damages</i> ?	201